

Program setkání k výzkumnému záměru (VZ) MZLU v Brně 30.11.2007

Biologické a technologické aspekty udržitelnosti řízených ekosystémů a jejich adaptace na změnu klimatu

- 9 30 Přivítání rektorem MZLU v Brně
- 9 35 Úvodní slovo děkana AF MZLU v Brně
- 9 40 Vystoupení řešitele VZ
- 10 00 Vystoupení vedoucích etap VZ (celkově 5)

- 11 15 - 11 35 Přestávka

- 11 35 - 12 45 Diskuze

**Výzkumný záměr
AF MZLU v Brně**

č. MSM6215648905

**Řešitel: Prof. Ing. Zdeněk Žalud, Ph.D.
Ústav agrosystémů a bioklimatologie
AF MZLU v Brně**

Priority MŠMT

Program: udržitelný rozvoj

- optimalizace ekosystémů
- biodiverzita
- environmentální rizika
- snižování vstupů do ekosystémů
- bilance a toky energie
- dopady změny klimatu

***Biologické a technologické
aspekty udržitelnosti
řízených ekosystémů a
jejich adaptace na změnu
klimatu***

***Biologické a technologické
aspekty udržitelnosti
řízených ekosystémů a
jejich adaptace na změnu
klimatu***

***Biologické a technologické
aspekty **udržitelnosti**
řízených ekosystémů a
jejich adaptace
na změnu klimatu***

**Biologické a technologické
aspekty udržitelnosti
řízených ekosystémů a
jejich adaptace na změnu
klimatu**

***Biologické a technologické
aspekty udržitelnosti
řízených ekosystémů a
jejich adaptace na změnu
klimatu***

Co chceme po krajině (ekosystému)?

Ekosystémové služby a jejich udržitelnost

- ⇒ produkční (potraviny, voda, dřevo..)
- ⇒ regulační (klíma, zdroje vody, choroby...)
- ⇒ kulturní (rekreační, vzdělávací, estetická...)

Cíle projektu

- Stanovení ekosystémových služeb daného řízeného ekosystému
- Výběr indikátorů charakterizující jednotlivé služby a vymezení jejich udržitelné hodnoty (rozpětí)
  - ⇒ obecné (platí ve všech ekosystémech)
  - ⇒ specifické (respektující odlišnosti)

Jak tomu rozumět?

Příklad:

Službou je **Protierozní ochrana**

Indikátory služby:

- zornění, pokryvnost půdy, plochy dřevin, změny pěstebních areálů, bilance organické hmoty, tvorba humusu, struktura půdy, bilance vody, klimatické stresy

Metodologie VZ

- **Definice metodik** kvantifikace indikátorů
- **Evaluace indikátorů** s pomocí reálných dat
- Nalezení **optimálních hodnot** indikátorů
- Stanovení **rizikových faktorů** negativně ovlivňující indikátory
- **Citlivost** indikátorů ke změně klimatu
- Jejich **adaptace** na očekávané klimatické podmínky

Etapy VZ

4 řízené ekosystémy (ŘS) + 1 adaptační

⇒ vodní

prof. Petr Spurný

⇒ RRD

doc. Pavel Sedlák

⇒ travinný

Ing. Stanislav Hejduk

⇒ na orné půdě

prof. Jan Křen

⇒ dopady změny klimatu

Mgr. Miroslav Trnka

Udržitelnost
ekosystémů

Indikátory

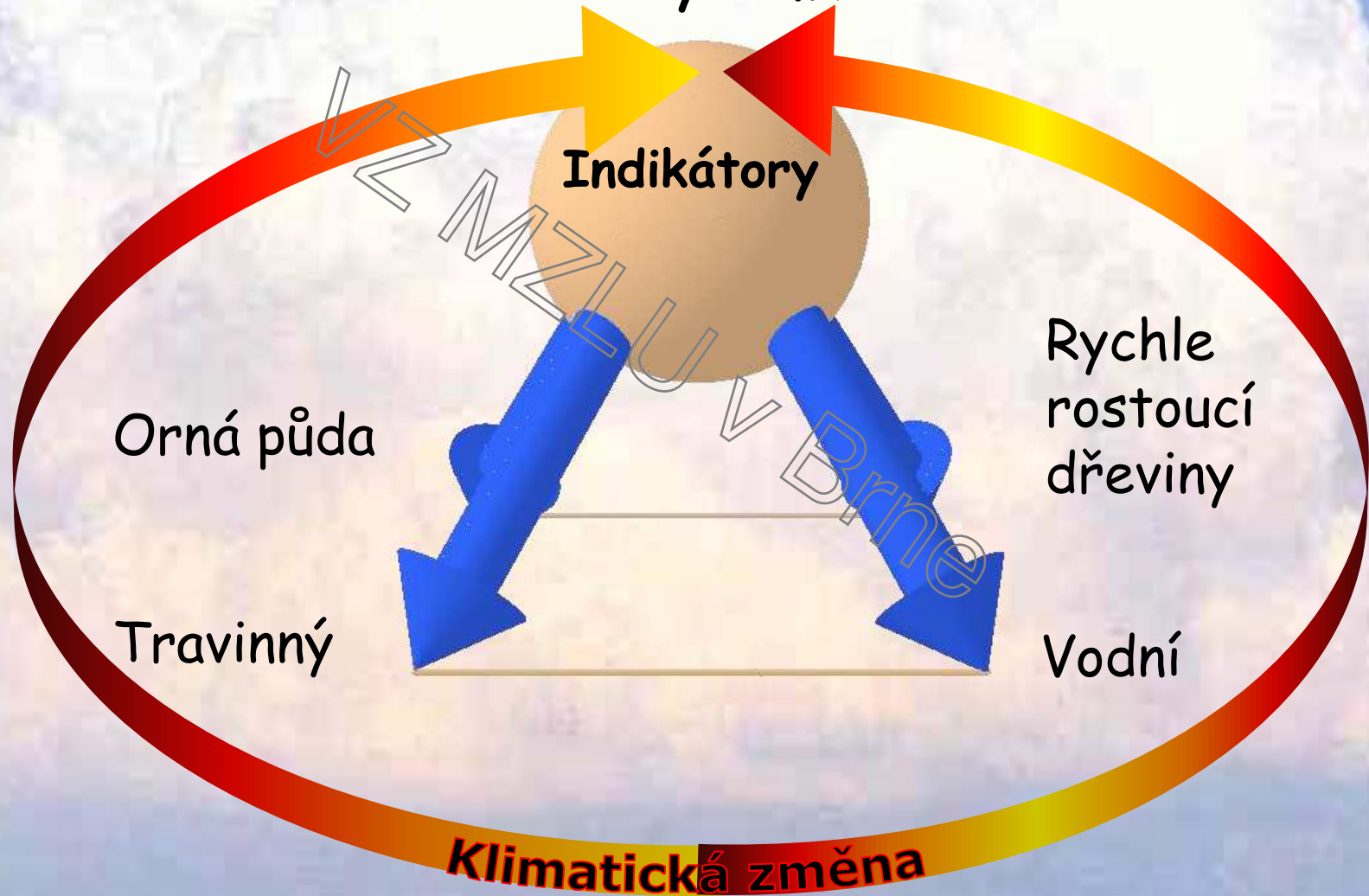
Orná půda

Rychle
rostoucí
dřeviny

Travinný

Vodní

Klimatická změna

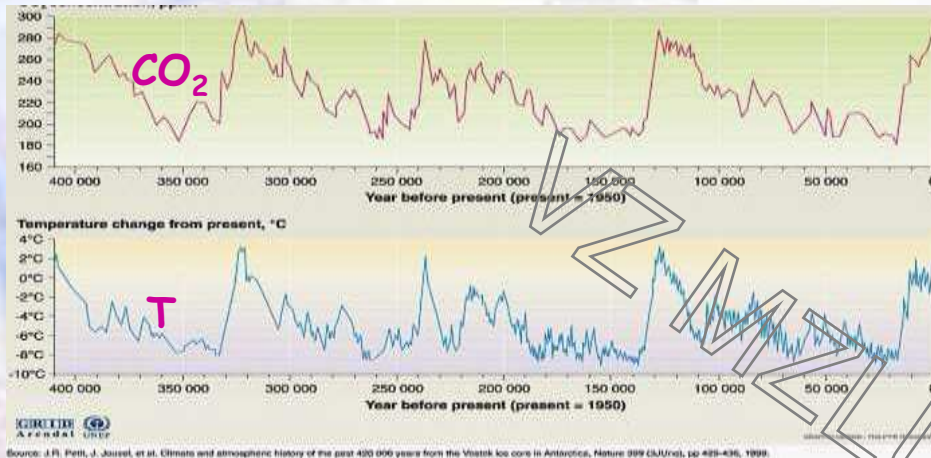

Co to je změna klimatu?

**Jaký může být budoucí
vývoj?**

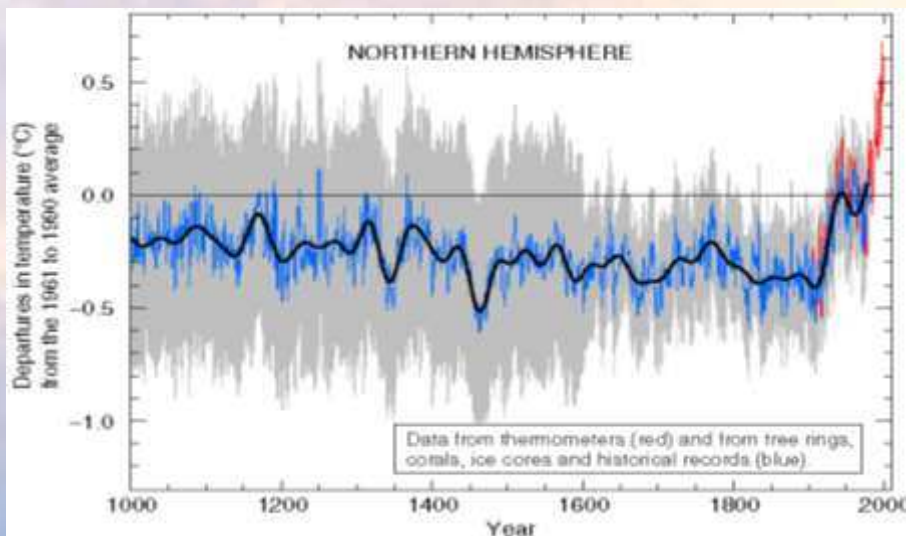
Fakta o vývoji klimatu

Změna teploty za posledních 420 000 let

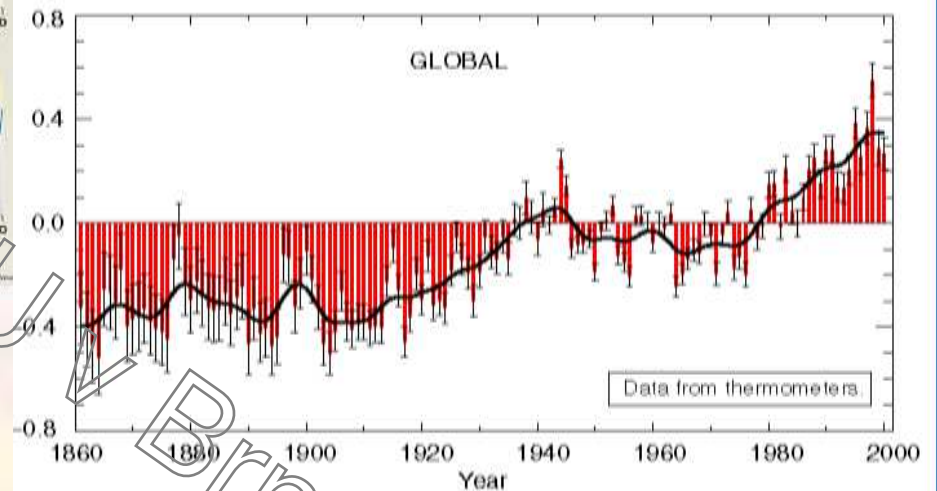

Source: J.F. Petit, J. Jouzel, et al. Climate and atmospheric history of the past 420 000 years from the Vostok ice core in Antarctica, Nature 399 (699), pp 429-436, 1999.

Změna teploty za posledních 1000 let

Změna teploty za posledních 140 let

V číslech?

- $\Delta T \approx 0,6 \text{ °C}$ (1901 - 2000)
- $\Delta T \approx 0,74 \text{ °C}$ (1906 - 2005),

11 z posledních 12 let =
nejteplejší (1998, 2005,
2003, 2002, 2004, 2006,
2001, atd.)

Příčina???

- porušení radiální bilance Země
- zvýšená koncentrace skleníkových plynů
- zesílení skleníkového efektu

Radiační bilance - skleníkový jev - změna klimatu

sluneční radiace

zemská radiace

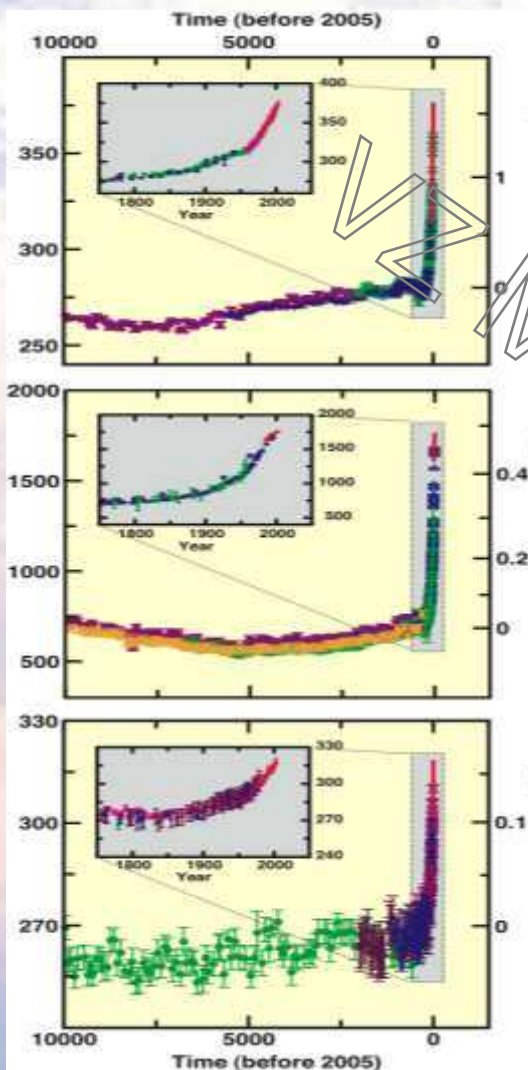

skleníkové
plyny:

CO₂
CH₄,
N₂O,
Freóny

Skleníkové plyny a koncentrace

CO₂

CH₄

N₂O

koncentrace (od ca 1750)

CO₂
CH₄
N₂O
F-plyny

↑ 35%
↑ 140%
↑ 18%
↑ zcela nové!

emise - (od 1990) ↑ 13%

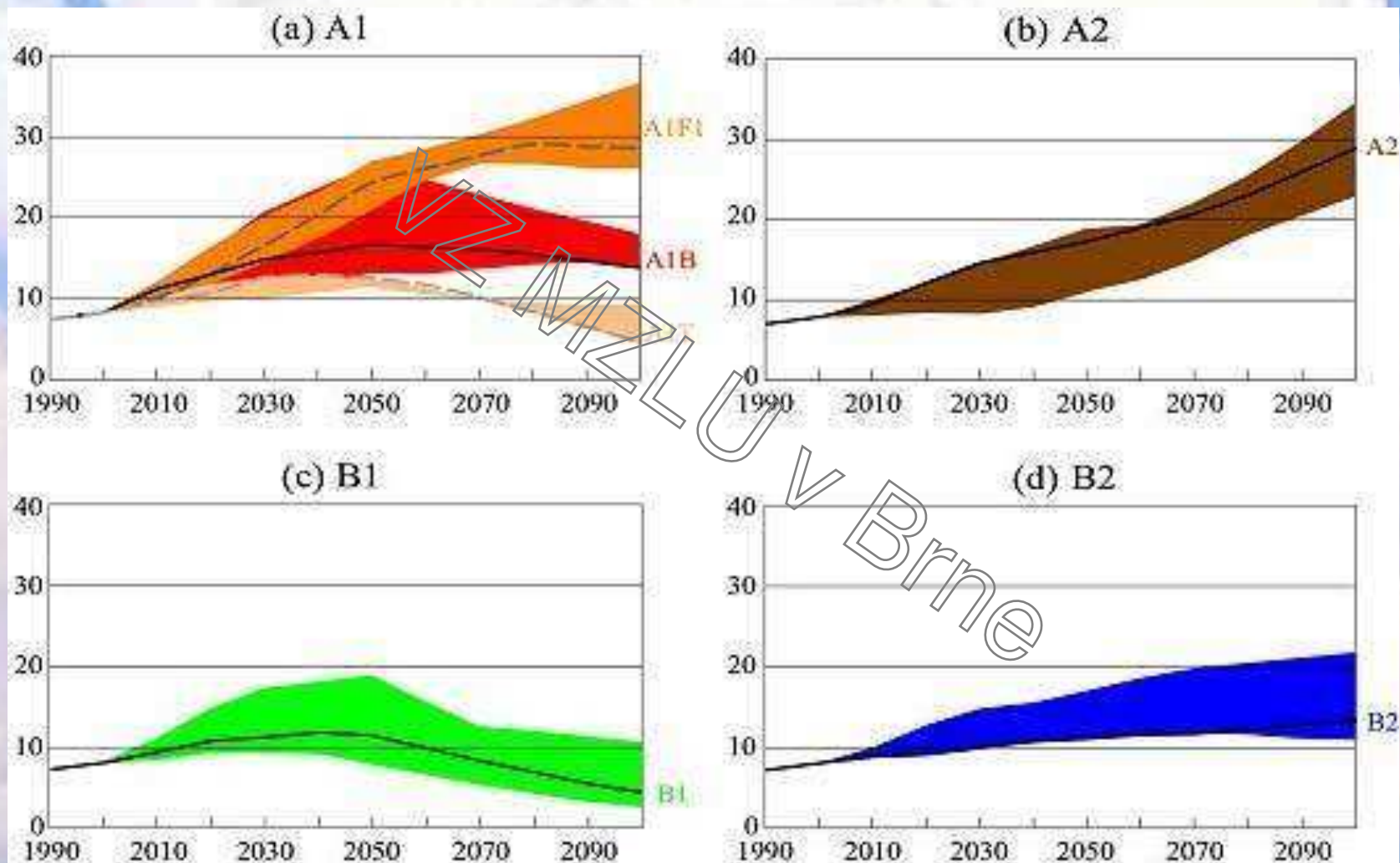
- dlouhé působení (až stovky let)
- dobré promíchávání
- téměř nezávislost na místě vzniku

⇒ globální aspekty

Budoucnost (emisní a klimatické scénáře)

Emisní scénáře

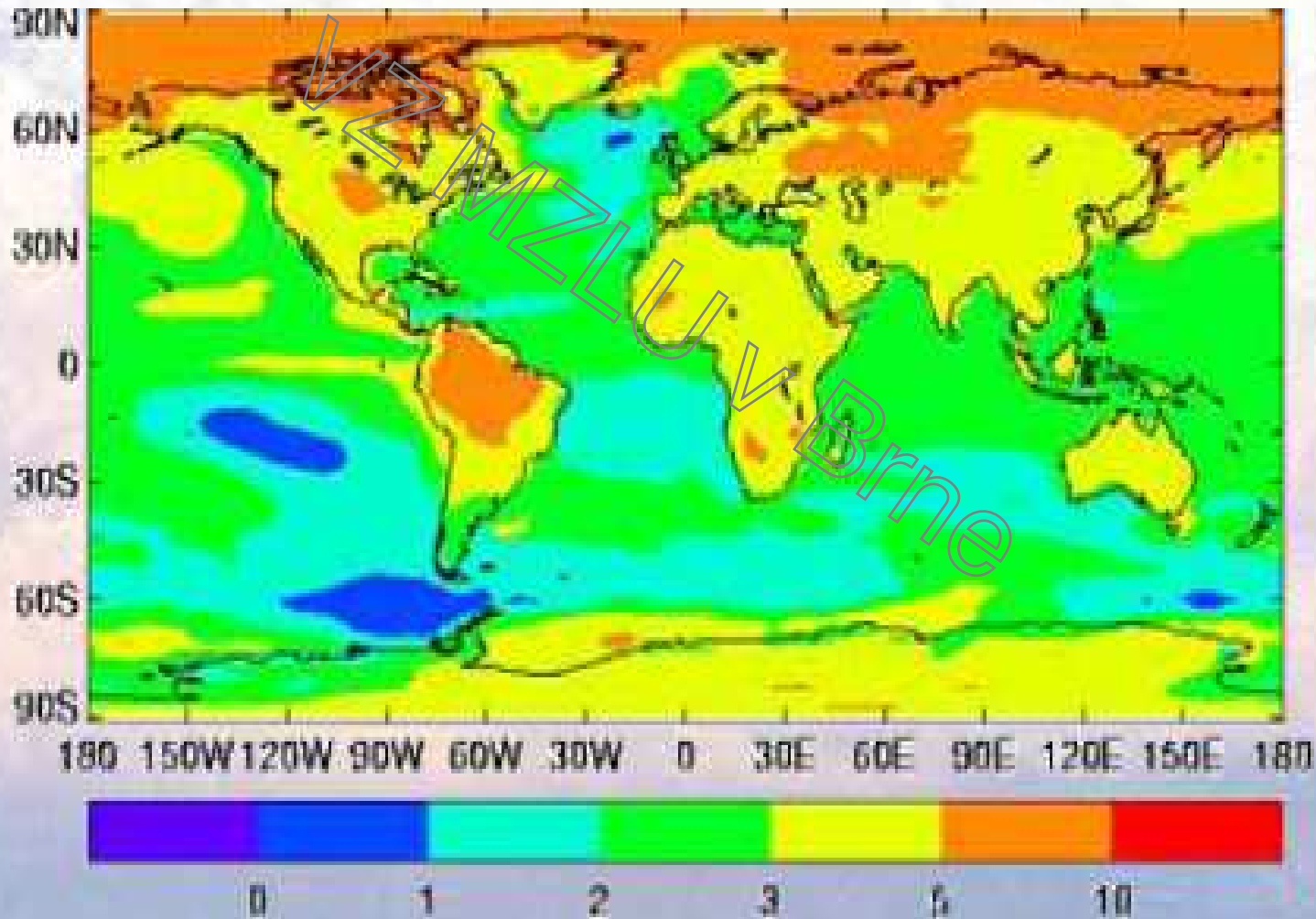
Klimatické scénáře

- produkty klimatických center
- založené na matematických výpočtech
- posuzují vývoj klimatu do 2100

Klimatický scénář *HadCM3* emisní scénář *A2*

cílový rok 2100

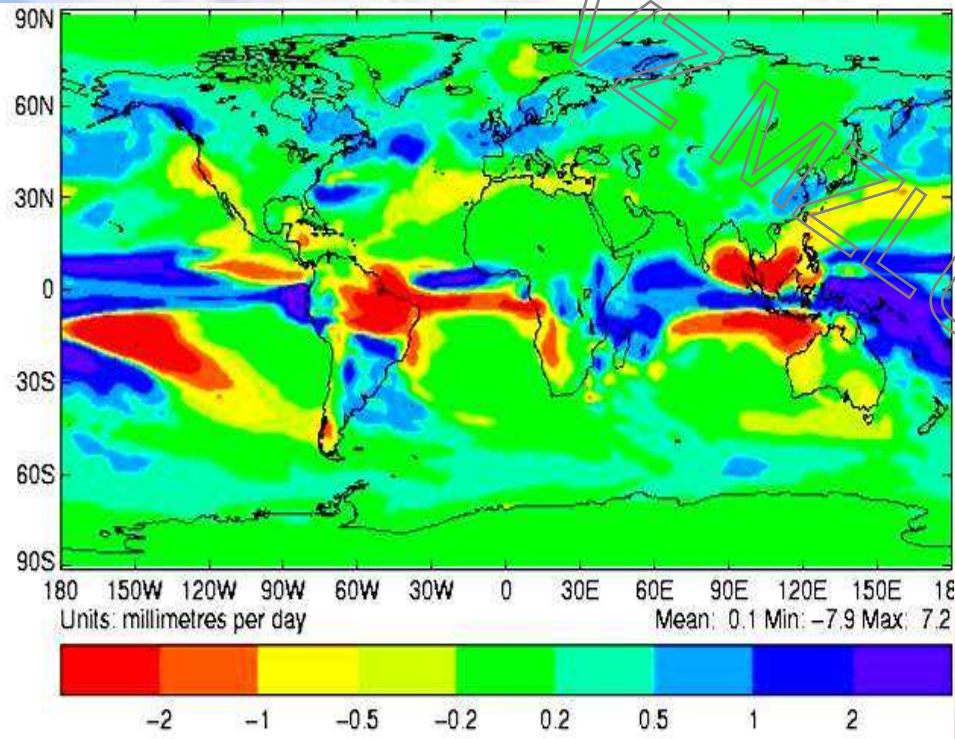
TEPLOTA

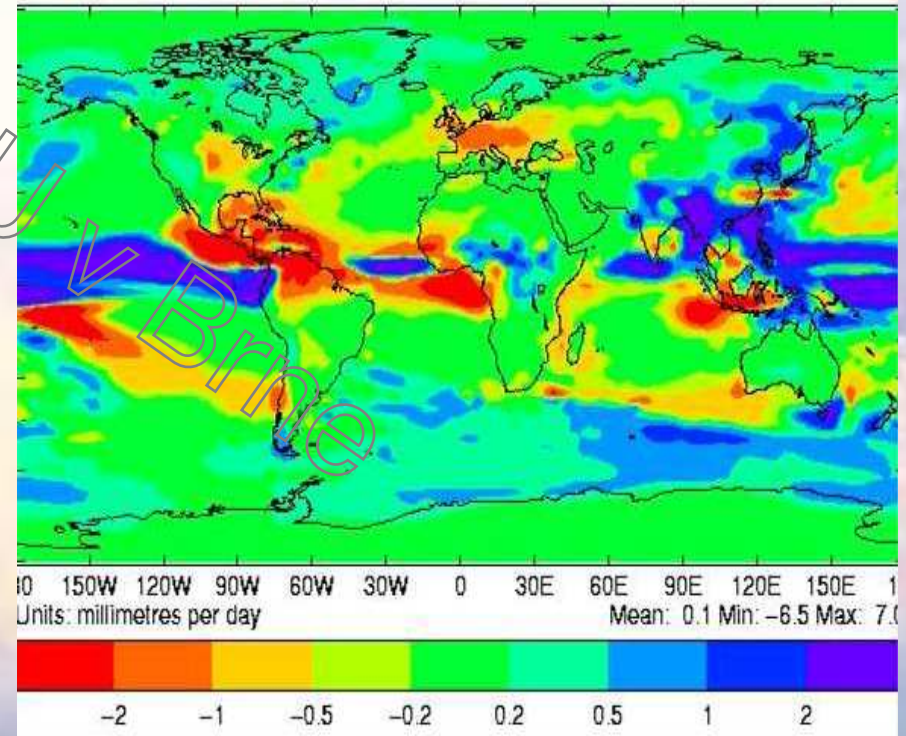
Klimatický scénář *HadCM3* emisní scénář *A2*

cílový rok 2100

SRÁŽKY

(prosinec - únor)

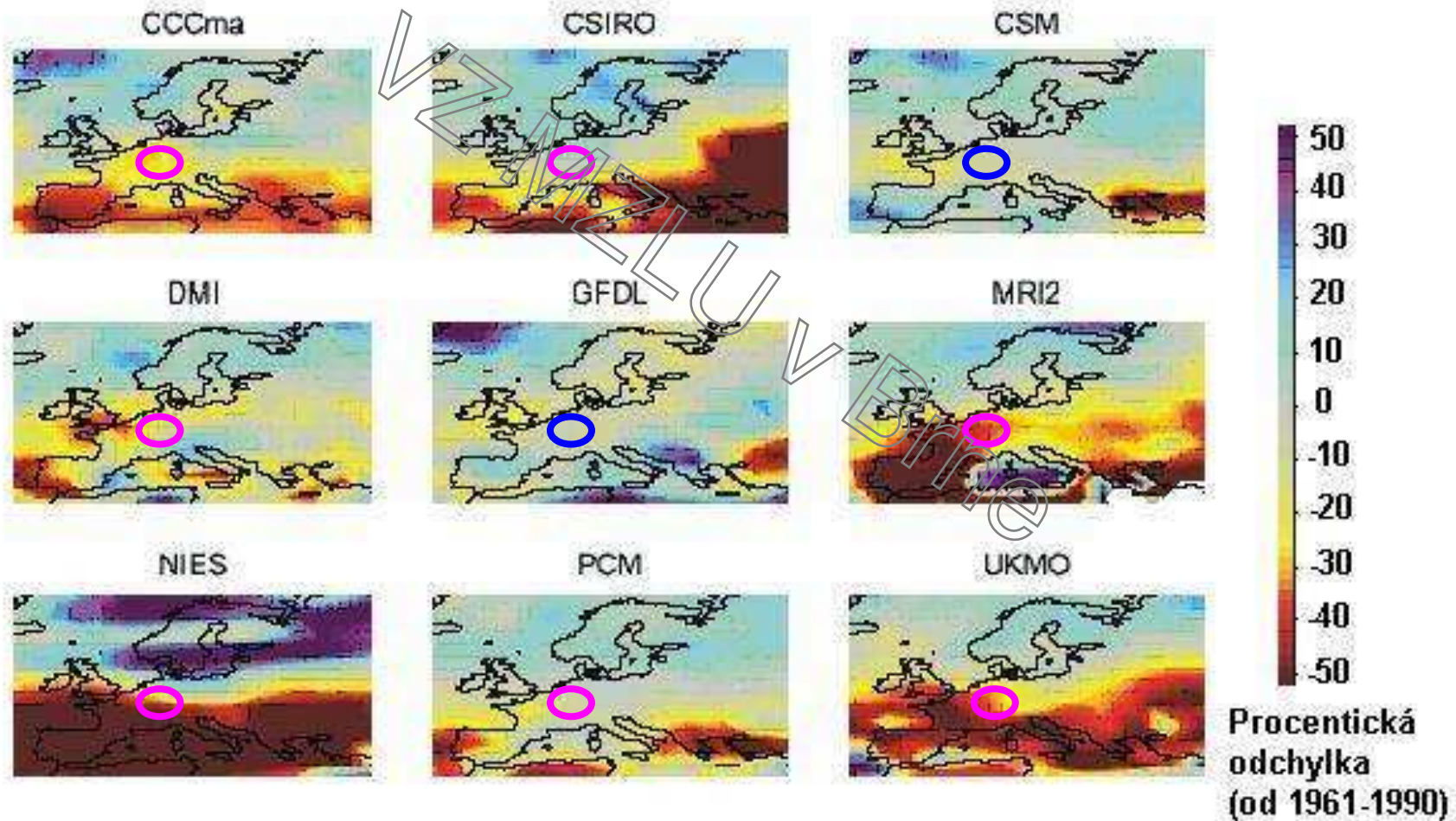

(červen - srpen)

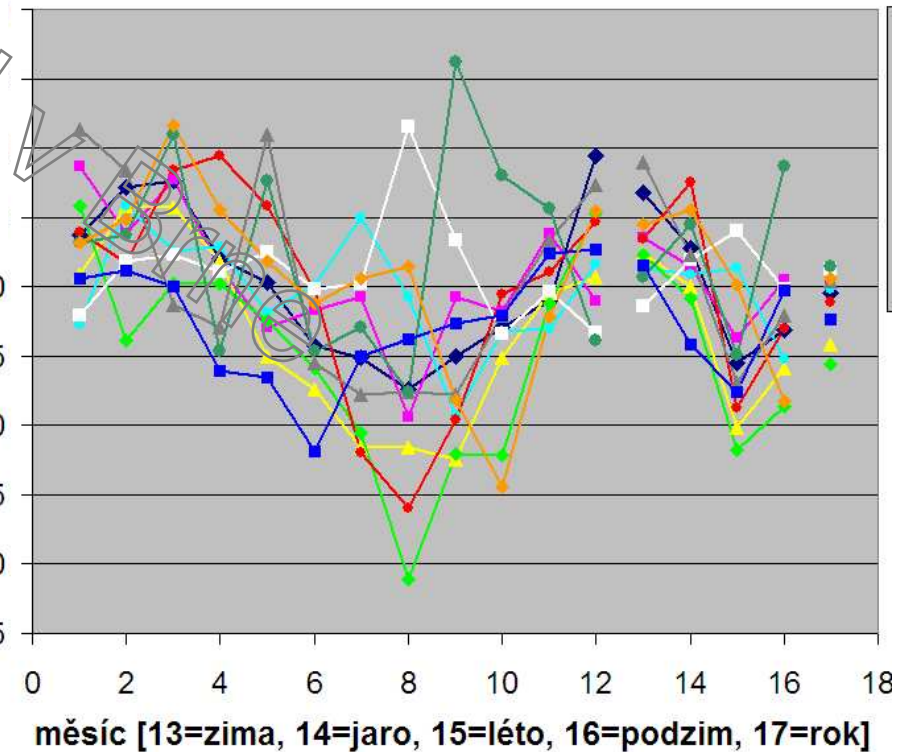
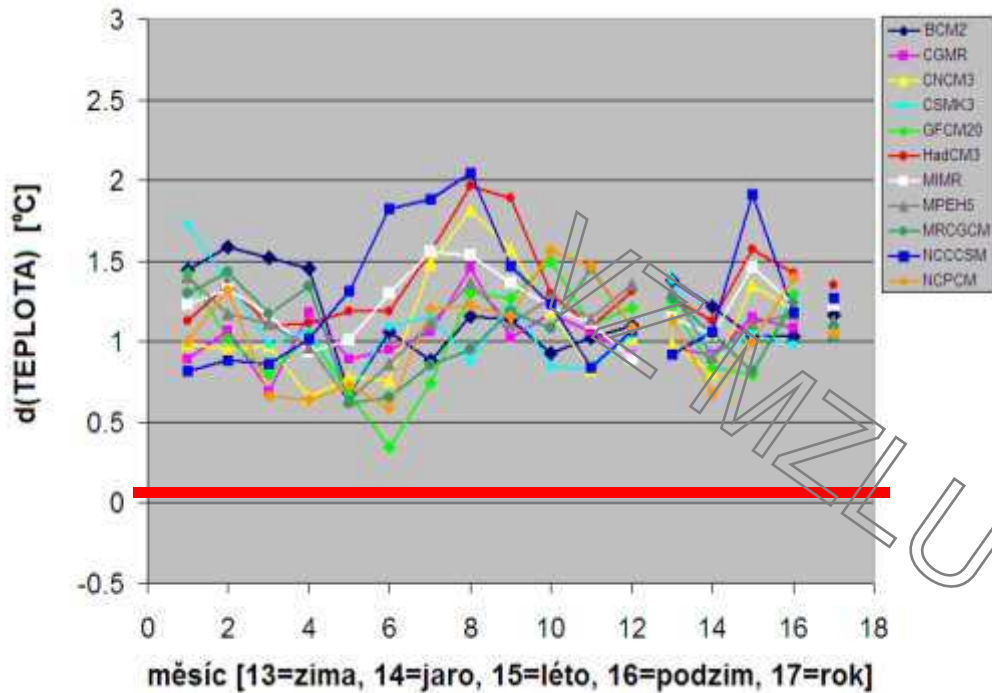
Srážky: červen - srpen

emisní scénář A2

cílový rok 2100

Scénáře pro ČR - Praha, A2, 2025

Studie dopadů ZK v ČR

- zemědělství (VZ)
- lesy
- hydrologii
- zdraví populace
- .....

ZEMZLU v Brně

Analýza stavu

Děkuji za pozornost !

zalud@mendelu.cz